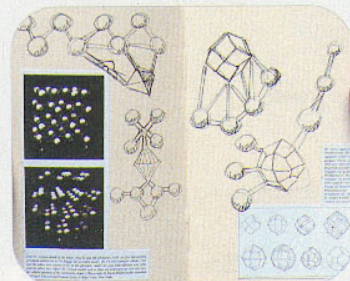
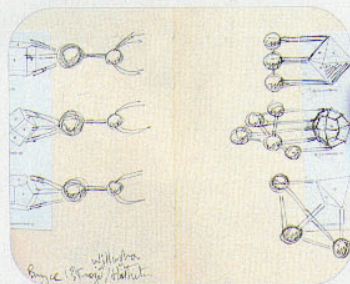

SOEP MET BALLETTJES
Uit het aluminium paneel zaagde Vermandere negen cirkels, die hij invulde met edelkristallen. Links de voorbereidende schetsen.

Een juweel van een paneel

Peter Vermandere is er nog altijd niet uit wat hij op zijn naamkaartje moet zetten: "Juwelontwerper is een vlag die de lading niet helemaal dekt", vindt hij. "Ik maak juwelen uit edele metalen en ik gebruik edelstenen, dat wel. Ik gebruik ook materialen die je niet meteen in juwelen zou verwachten: gekleurde polyester bijvoorbeeld of schelpjes en zelf gevonden fossieltjes. Ik maak mijn creaties als sculptuurtjes om te dragen en om naar te kijken. Ik hou van de term juweelkunstenaar, maar sieradenmaker is mij even lief."

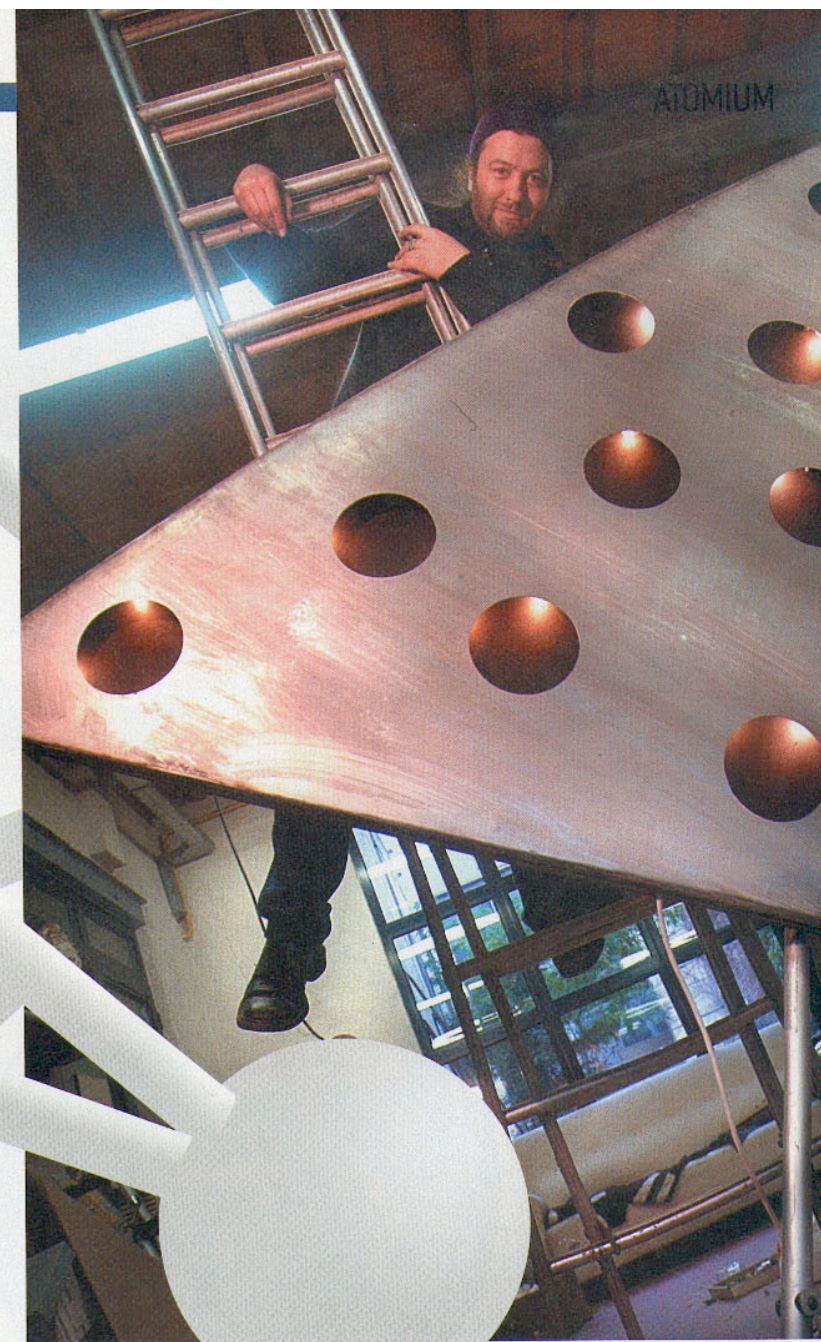
U beschrijft uw juwelen als 'kleine sculpturen'. Kreeg u het beeldhouwen van thuis mee?
"Dat sculpturale zit er inderdaad van kinds been af in. Ik herinner me hoe ik met moeder en vader (*Willem Vermandere, NB*) naar de kathedralen ging kijken. In tegenstelling tot wat iedereen misschien denkt, ben ik opgegroeid in het huis van een beeldhouwer, niet zozeer in dat van een zanger, want die hebben geen huis nodig.
"Mijn vader was altijd meer geïnteresseerd in de grote beelden, terwijl ik geboeid was door de kleine lelijkheids die je achter hoekjes en

Creatief met Atomium (1)

Het Atomium is aan een grondige opknappbeurt toe. Mondjesmaat worden de negen bollen van België's beroemdste monument ontmanteld. De driehoekige panelen in aluminium, die samen een bol vormen, worden te koop aangeboden voor 1.000 euro per stuk. *De Morg* en de vzw Atomium gaven vijf artiesten een paneel cadeau onder het motto: 'Doe ermee wat u wilt'. De eerste kunstenaar is inmiddels klaar.

Peter Vermandere, een Antwerpse juweelkunstenaar (met roots in Bachten de Kupe) liet er geen gras over groeien: hij maakte een juweel van zijn paneel. 'Het was een van de meest bizarre voorstellen die ik ooit heb gekregen.'

► DOOR NICA BROUCKE

LIEVER KLEIN In tegenstelling tot zijn vader, Willem Vermandere, heeft Peter een voorliefde voor kleine sculptuurtjes. Deze keer moest hij toch de ladder op.

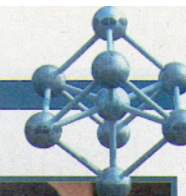
van een paneel

kantjes zag. En ik speelde vaak in zijn atelier, terwijl hij de grote beelden aan het kappen was, zocht ik in in het steengruis naar fossielen en kwartsadertjes. Ik heb dat nog altijd, als ik langs het strand wandel kijk ik altijd naar de grond, om te zien of ik geen mooie schelpen vind. Kijk, zoals deze hier (*haalt enkele kleine, langwerpige dentalia boven, NB*) van op het strand van Oostende. Ik vond ze hier nooit eerder, ik denk dat ze voortkomen uit die nieuwe lading zand die ze hebben aangevoerd.
"Misschien is 'sculptuur' niet helemaal het goede woord, ik wil graag dingen maken die

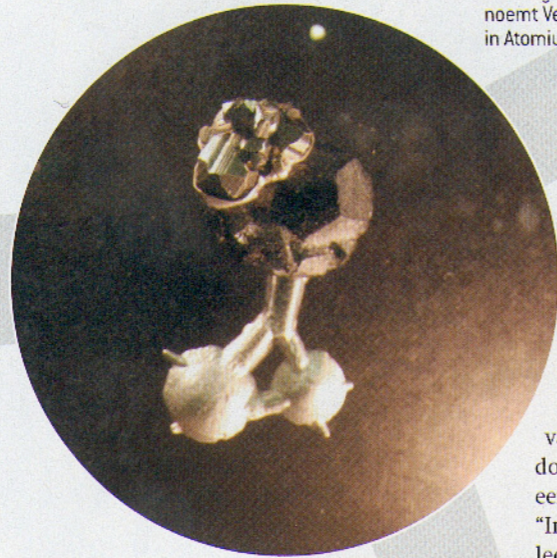
ook wat van de de termen 'novelty' en 'artefact' in zich dragen. 'Novelty' is iets nieuws of een prulletje of een gadget of een nieuwe gedachte, 'artefact' betekent dan weer 'door mensenhand gemaakt voorwerp', het heeft ook wel een archeologische connotatie maar het hoeft niet per se oud te zijn om artefact te kunnen zijn. Daar ligt misschien meteen een antwoord waarom sommige van mijn stukken vrij prijzig zijn: er is lang over gedacht, ze zijn met de hand gemaakt en ze zijn uniek."

Vertrekt u bij het ontwerpen altijd vanuit het materi-

aal zelf of hebt u vooraf een welomschreven idee en zoekt u in functie daarvan naar het gepaste materiaal?
"Ik weet meestal niet op voorhand wat ik zal maken, mijn dingen krijgen vorm tijdens het creatieproces zelf. Ik teken wel schetsboekjes vol, maar ik heb zelden het uiteindelijke resultaat voor ogen. Wanneer dat wel zo is, mis ik soms de opwinding die iets onverwachts maken kan teweegbrengen.
"Ik ben een stenenman. Peter komt trouwens van 'petros', het Griekse woord voor steen; stenen en parels zijn misschien wel een van de ►

DETAILS VAN EEN JUWHEEL
'Freestyle Atomic Structures'
noemt Vermandere zijn broches
in Atomium-aluminium.

► rode draden door mijn werk. Ik vind ze op het strand of op gespecialiseerde beurzen en ik gebruik ze dikwijls zoals ze zijn, zoals ze in de natuur voorkomen: ongeslepen en ongepolijst. Dat leidt soms tot ontwerpen die eigenlijk een aanfluiting zijn van wat in de juweelkunst in de mode is, figuratieve dingen. Een steen met twee grote natuurlijke ogen, bijvoorbeeld, geef ik een bek, pootjes en een lijfje zodat het een uiltje wordt. Daar maak ik dan een broche met statiefje van, een echt 'steenuiltje'. Ik kan het niet laten, het is sterker dan mezelf. (lacht)

"Iemand heeft mijn werk ooit als volgt omschreven: 'Zijn juwelen refereren aan fenomenen, dingen of toestanden die ons bekend zijn, maar die we nooit eerder als juweel mochten ervaren', dat klopt wel. Eigenlijk ben ik een heel organische mens, minimalisme is niet zo mijn ding. Ofwel hou je van mijn werk, ofwel niet. Ik denk dat ik 'sieraden voor gevorderden' wil maken. Niet alleen om te sieren maar ook om het verhaal te vertellen van hoe ze totstandgekomen zijn, uit welk materiaal ze gemaakt zijn, welke gedachten tot hen geleid hebben enzovoort. Maar, ze mogen ook gewoon mooi zijn, al zal mijn idee van mooi misschien soms wat afwijken van wat verwacht wordt."

Waar komt uw inspiratie vandaan?

"Overall. Met mijn vrouw Daisy Verheyden (ook juwelenontwerpster, NB) ga ik graag naar musea, naar de oude juwelen uit verschillende culturen kijken. 'Naturalia et mirabilia', het natuurlijke en het wonderbaarlijke, interesseren me. Zowel volkskunst en folklore als schilderkunst kunnen me boeien. En verder ben ik een collectomaan: ik verzamel niet alleen van stenen en schelpen en boeken over geologie,

mineralen en gesteenten, maar net zo goed van oude tijdschriften, foto's, oude luciferdoosjes en andere 'rommel'. Eigenlijk ben ik een verzamelaar van verzamelingen. "In mijn bibliotheek annex archief annex collectiekabinet ga ik op zoek en vind ik soms onvermoede schatten. Dingen die ik in tempore non suspecto heb verzameld, komen als de tijd rijp is, op het juiste moment bovendrijven. Zoals nu voor het Atomium-project. Ik heb in mijn archief fantastisch materiaal gevonden over de Expo 58. In de *Humoradio* van 24 april 1955 zag ik een stukje met een ontwerp-tekening van het Atomium die ik nog niet eerder heb gezien. De verbinding tussen de verschillende bollen was veel dunner dan het uiteindelijke resultaat. Maar ik heb nog dingen gevonden, in een zwartwitfotoalbum dat ik ooit eens van het Leger des Heils heb meegenomen, zag ik een hele pagina met familiekiekjes van op de expo. Verbijsterend gewoon."

Peter Vermandere: 'De eerste keer dat ik het Atomium van dichtbij zag was tijdens een schoolreis. Ik vond het toen al imposanter van buiten dan van binnen'

Dat brengt ons bij de reden van dit gesprek: het Atomium. U hebt van *De Morgen* een paneel van het Atomium gekregen waar u 'iets mee moest doen'.

"Ja, een van de meer bizarre voorstellen die ik al heb gekregen. Nu moet je weten dat 'weird en bizar', samen met 'novelty en artefact' mijn *all time* favoriete woordkoppel is. Wanneer ik die in mijn werk kan oproepen ben ik geluk-

IDENTIKIT

Peter Vermandere werd geboren in 1969 in Nieuwpoort. Hij volgde een opleiding 'juweelontwerp en edelsmeden' aan de afdeling beeldende kunsten van Sint-Lucas in Antwerpen. Sinds 1996 werkt hij als zelfstandig kunstenaar-sieradenmaker. Samen met vrouw Daisy Verheyden (ook juweelontwerpster) opende hij in 1998 Zij-sprong, een galerie voor hedendaagse juwelen. In 1988 voerde hij de ontwerpen van de Italiaanse architect Andrea Branzi uit voor de tentoonstelling

FOTOS: TIM DIRVEN

Silver and Gold in het Design Museum Gent. In 2001 stelde hij zijn juwelen, tekeningen en grafiek ten toon in Deurne (CCRix) onder de noemer 'De Collectomaan'. Vorig jaar werd hij geselecteerd voor *Schmuck* in München (Duitsland) en nam hij deel aan het XIth Jewellery Symposium in Turnov (Tsjechië).

kig. Goed, ik ben het paneel gaan afhalen in Brussel. Maar dan..."

Dan is de vraag: hoe begin je aan zoiets?

"Met veel nadenken en grasduinen in mijn archief. Het Atomium is het bekendste gebouw van België, het is het icoon van het naïeve jarenvijftiggeloof in welvaart en vooruitgang. Zelf heb ik meer een neiging tot zwartkijken maar het Atomium heeft een 'kijk, hoe goed het in de wereld gaat'-uitstraling. Ik heb je al verteld over de foto's en de oude *Humoradio's* die ik vond, maar er zijn ook de foto's uit *Le Soir Illustré* van oktober 1958. En in mijn doos met luciferdoosprentjes heb ik niet minder dan vier verschillende Expo 58-exemplaren gevonden.

"Mijn beeld over het Atomium is natuurlijk ook gekleurd door persoonlijke herinneringen: na de lange autorit (de autostrade was toen nog niet doorgetrokken naar de Westhoek) kon ik niet wachten om er op de Brusselse ring een glimp van het 'Antonium', zoals ik het noemde, op te vangen. De eerste keer dat ik het gebouw van dichtbij zag was tijdens een schoolreis. Ik vroeg me af waarom de - toen al versleten - knopjes van de infopanelen niet marcheerden. Ik vond het in elk geval indrukwekkender van buiten dan binnenin. Ik heb ook ontdekt dat ik tien jaar geleden al een mini-Atomiummetje als ring heb gemaakt. Enfin, al die dingen vormden ingrediënten voor de soep die ik aan het brouwen was."

Een soep met balletjes?

"Met Atomium-bolletjes! Ik heb me in het materiaal - aluminium - en de vorm verdiept: het Atomium is gebaseerd op het schema van een kubische, gekristalliseerde ijzermolecule. ►

BOLWONDERTJES

Wat kun je allemaal niet maken uit een stuk Atomium-aluminium, messing en glas? Onder meer dit juweel met origineel 'luciferdoosprentje' van de Expo 58.

► Ik kreeg het idee om de ruwe edelsteenkrystalen uit mijn collectie te verwerken tot broches, waar ze de combinatie aangaan met bolvormige 'freestyle' atomaire kristalmodellen. Ietwat gemuteerde bollen en afwijkende kristalstelsel-interpretaties vind ik in dit post-Tsjernobyl-tijdperk eigenlijk niet meer dan normaal. Er schoten me titels te binnen als 'Freestyle Atomics' en 'Acid Atomics' en in mijn boeken over geologie, mineralen en (edel)gesteenten vond ik hele mooie schema's van de verschillende kristalstelsels: kortom, mijn Atomium-project had zich gekristalliseerd."

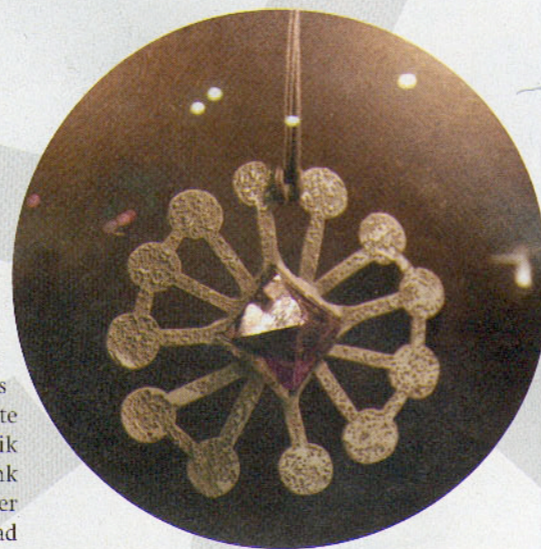
Hou ons niet langer in spanning.

"Ik heb negen ronde gaten in het aluminium geboord. De uitgezaagde stukken heb ik in mijn Atomium-juwelen verwerkt: aluminium is een ietwat vervelend metaal om mee te werken, ik had er ook weinig ervaring mee: het is lastig om te gieten in een

mal omdat er zich onmiddellijk een oxidatielaag vormt. Ik heb ook fragmenten van de bovengenoemde Expo 58-luciferdoosjes gebruikt om er de *Lucifer Nostalgics* mee te maken. Het aluminiumpaneel zelf heb ik gebruikt als installatie-uitgangsbord-toonbank waarin de juwelen, in totaal elf stuks, achter bolvormig glas worden gepresenteerd. Ik had de 'gaten' eerst met tape met elkaar verbonden en dat bleek vrij goed te werken. Ik heb de verbindingen er achteraf met zwarte verf opgeschilderd."

Bent u van plan om de atoomjuwelen ook te verkopen?

"Voorlopig niet apart, neen. Het paneel zoals het is, wil ik zo laten. Ik hoop dat ik het integraal kan verkopen, bij voorkeur aan een museum of zo. De juwelen, zoals ze nu zijn, worden niet los verkocht, maar misschien moet ik de mensen van de vzw Atomium eens spreken over een mogelijke

oplage voor zoiets als de luciferdoosbroches: ik zie het al voor me, een 'luciferdoos' met daarin een Atomium-aluminiumframe met vier mooie kleurendrukjes van de luciferdoosprentjes die ik heb..."

INFO Winkel: Daisy Verheyden en Peter Vermandere, Armeuvelstraat 4 (tussen Schuttershofstraat en Bourlaschouwburg), 2000 Antwerpen, 03/770.59.29, www.goudwerk.be. Open van 11 tot 18 uur, woensdag en zondag gesloten
Galerij & Atelier Zijsprong: Mechelsesteenweg 119 B, 2018 Antwerpen, 03/281.22.08, open tijdens exposities
Het Atomium-paneel van Peter Vermandere is – samen met dat van Arne Quinze, Pascal Courcelles, Oliver Strebbl, Pierre Toby, Thierry Van Hasselt en Bernard Yslaire (deze vijf laatste werden geselecteerd door *Le Soir*) – tot en met 4 maart te bezichtigen bij Rossel, Koningsstraat 120, 1000 Brussel, 02/225.52.21.
De panelen van Tom Barman, Els Dietvorst en Joelle

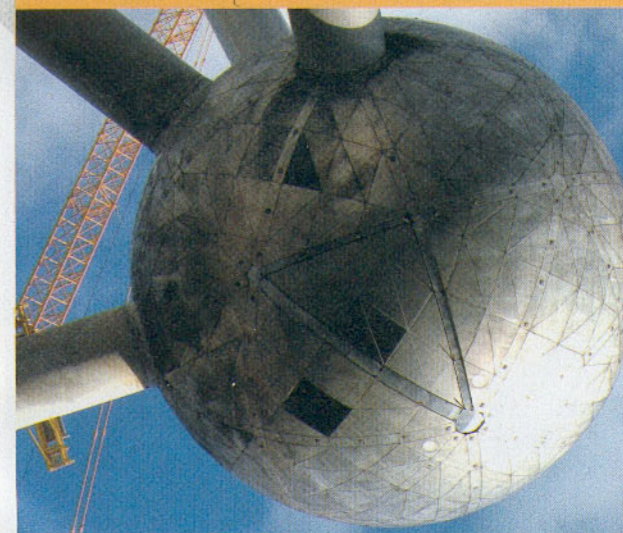
WIN ZELF UW PANEEL T.W.V. 1.000 EURO

Samen met de vzw Atomium lanceren *De Morgen* en *Le Soir* een oproep aan u, onze lezers: geef een naam aan de negen bollen van het Atomium. U mag de bollen apart benoemen of u mag een totaalconcept ontwikkelen. Begin maart zal een jury bestaande uit mensen van de vzw Atomium, *De Morgen* en *Le Soir* 20 laureaten kiezen (10 lezers van *De Morgen* en 10 lezers van *Le Soir*). De winnaars van deze wedstrijd krijgen elk een gecertificeerd paneel van het Atomium ter waarde van 1.000 euro. U kunt uw ideeën nog tot 1 maart insturen.

De voorstellen moeten opgestuurd worden naar

**vzw Atomium - Wedstrijd De Morgen,
t.a.v. Diane Hennebert, Atomiumsquare, 1020 Brussel.
De postzegel zal dienen als bewijs.**

Voor meer informatie kunt u terecht bij de vzw Atomium, op het nummer 02/475.47.71 of 02/475.47.72

PETER VERMANDERE IN DRIE STAPPEN

1. 'CYCLOIDE' RING (GULD OF ZILVER)

"Voor het eerst bedacht en gemaakt in 1997. Ik herinner mij dat ik toen erg gefascineerd was door Afrikaanse gouden kralen uit Benin. Ik wilde ook wel proberen om juwelen op te bouwen uit heel dunne draadjes. Ik heb toen iets bedacht om met die draadjes 'sferen' te maken en sindsdien zijn die ringen (met verschillende patronen) een bestseller geworden. Ik ben de enige die ze kan maken en ze blijven volledig handwerk."

2. 'BIZARRERIE TURQUOISE'-BROCHE (ZILVER EN TURKOOIS), 2000

"Een belangrijk stuk voor mezelf omdat ik hierin voor het eerst beseftte dat je als maker soms bewust afstand moet kunnen nemen van 'hoe iets hoort te zijn'. Iemand zei er ooit over: 'Op een manier ziet het eruit als iets wat je zou kunnen vinden op straat of op het strand en toch ook weer niet.' Daar was ik zeer gelukkig mee."

3. DOOS MET ZEVEN 'MANNETJES-SPELDJES' (ZILVER EN NATUURLIJKE KRISTALLEN VAN CHRY SOBERYL, SAFFIER, DIAMANT, AMETHIST, CAVANSIET, MOLDAVIET), 2004

"Gemaakt voor de tentoonstelling *De man versier(d)t* in het Diamantmuseum. Mijn 'mannetjes' begonnen zo stilaan een eigen leven te leiden. Ik maakte ze tussen door met wat restjes parels of stukjes fossiel die in

het 'grote' werk geen plaats vonden (ook in het Atomium-project duiken ze op, NB). Hier heb ik ze voor het eerst als collectie 'an sich' gemaakt. De 'ruwe' edelsteenkrystalen zijn verwerkt tot aanhangsel of attriboot, snor of kapsel. Ik plaats ze soms als kanttekening naast de rest van mijn werk. Ik noemde ze wel eens 'emoticons voor gevorderden'.